

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-142

5.2.2026

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Erstatningsoppgjør etter brann – innbo – aldersfradrag eller avtalerabatt – dokumentert krav?

Sikredes bolig brant til grunnen 15.4.25, og alt av innbo og løsøre gikk tapt. Foretaket bekreftet dekning for tapt innbo, og sikrede ønsket kontantoppgjør, noe foretaket aksepterte. Foretaket ba sikrede om å sende inn lister over det tapte innboet. Foretaket hadde dialog med sikrede fra april 2024 og frem til begynnelsen av januar 2025 for å avklare erstatningsansvaret, og etterlyste flere ganger at sikrede sendte inn sitt endelige krav. Den 3.1.25 orienterte foretaket sikrede om at oppgjøret var taksert til kr 1 500 000 basert på innsendt krav, og foretaket opplyste at det hadde rundet opp erstatningen noe. Den 13.6.25 klaget sikrede på oppgjøret og mente at foretaket hadde trukket aldersfradrag det ikke var berettiget til. Sikrede mente også at foretaket hadde lagt til grunn for lav pris på tapte CD-er, vinyler og DVD-er. Sikrede krevde også dekket utgifter til rettshjelp. Foretaket mente at det hadde lagt til grunn de nevnte gjenstandenes omsetningsverdi som brukt, og at sikrede ikke hadde dokumentert høyere verdi på gjenstandene. Foretaket viste også til at det hadde trukket fra avtalerabatter, og ikke aldersfradrag i oppgjøret, og avviste ytterligere erstatning. Nemnda kom til at foretaket kunne legge til grunn de rabatterte prisene i kontantoppgjøret. Videre kom nemnda til at sikredes CD-, DVD- og VHS-samling skulle erstattes etter omsetningsverdien for brukte gjenstander, og at sikrede ikke hadde dokumentert at denne var høyere enn det foretaket hadde lagt til grunn.

Saksfremstilling

Saken gjelder tvist om erstatningsoppgjør for innbo etter boligbrann.

Sikredes innboforsikring har følgende regler om erstatningsoppgjør:

5.1 Oppgjørsmåter

(...)

Erstatningen kan ikke overstige det selskapet må betale for reparasjon eller gjenanskaffelse.

(...)

5.2 Hvordan erstatningen blir beregnet

Skaden fastsettes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme, eller vesentlig samme, stand som umiddelbart før skaden inntraff, ut fra prisene på skadedagen. Gjenanskaffelseprisen kan ikke settes høyere enn det selskapet må betale for gjenstanden. Verdien av gjenstanden etter skade trekkes fra.

Der det er angitt summen i forsikringsbevis eller vilkår, erstattes skaden inntil de angitte summen.

5.3 Erstatningsregler for innbo

Fradrag i reparasjons- og gjenanskaffelseprisen vurderes på grunn av alder, slitasje, sannsynlig brukstid og nedsatt anvendelighet (verdiforringelse). Er verdiforringelsen mindre enn 1/3 av gjenanskaffelseprisen, gjøres det likevel ikke fradrag.

Gjenstander eieren har overtatt brukt, enten ved arv, gave eller kjøp, erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt.

Innbo og løsøre som har nedsatt anvendelighet eller som ikke er i bruk erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt.

Ved erstatning overfor andre enn medlemmet og medlemmets faste husstand erstattes alle gjenstander etter sin omsetningsverdi som brukt.

(...)

5.3.2. Smykker og edelt metall

Smykker og andre gjenstander av edelt metall, erstattes med gjenanskaffelsespris.

5.3.3 Samleinteresse

Gjenstander med samleinteresse, som antikviteter, kunstverk, ekte tepper, våpen, mynt-, seddel- og frimerkesamlinger og lignende, etter sin omsetningsverdi som brukt.

5.3.4 Totalskade

Blir minst 75 % av husstandens totale verdier totalskadet i en og samme hendelse gjøres det ikke fradrag etter reglene i punkt 5.3 første ledd eller punkt 5.3.1. Med totalskade menes at det ikke er mulig å reparere eller sette tilbake gjenstandene i samme eller vesentlig samme stand.

Sikredes bolig brant til grunnen 15.4.25, og alt innbo og løsøre gikk tapt i brannen.

Sikrede meldte skaden til foretaket 15.4.24, og foretaket utbetalte forskudd på erstatning til sikrede 16.4.24 på kr 20 000.

Fra april til desember 2024 hadde foretakets skadeinspektør korrespondanse på e-post og telefon med sikrede om utfylling av lister over tapt innbo. På bakgrunn av e-postkorrespondansen ser det ut til at sikrede sendte over sin siste utfylling av listene 8.11.24.

Foretaket utbetalte nytt forskudd på erstatning til sikrede 19.12.24 på kr 900 000.

Den 3.1.25 sendte foretakets skadeinspektør e-post til sikrede med informasjon om at skaden var taksert til kr 1 500 000. Skadeinspektøren informerte om at «Erstatningen er basert på innkomet skadeoppgave fra dere og vi har også i vurdering valgt å justere sum noe opp i forhold til vedlagt Takstoppgave». Skaden ble erstattet som kontanterstatning.

Skadeinspektøren skrev også følgende i brevet til sikrede:

(...)

Hvordan erstatningen er beregnet:

- Vi erstatter verdien av innboet basert på hva det ville kostet å skaffe tingene i dag.
- Erstatning for ting som ikke er i bruk eller som er kjøpt brukt, erstatter vi til samme pris det vil koste å kjøpe tilsvarende ting brukt. (omsetningsverdi)
- Hvis ting er kjøpt i utlandet og ikke er tolldeklart, erstattes det ikke av forsikringen.
- Vi har rabattavtaler med ulike butikker, og utbetaler ikke mer i erstatning enn det vi må betale for gjenstanden. Ved kontantutbetaling blir erstatningen utbetalt med fradrag av rabatten vi får i butikker vi har avtale med.

(...)

Vi har forholdt oss til det som er innsendt oss av gjenstander i Excel fil. Skulle det derimot vise seg at noe her er feil eller utelatt, så ber vi om å få tilsendt kontoutskrifter de siste 10 år som viser kjøp foretatt som danner grunnlaget for erstatningen. Selskapet har stor forståelse for at det kan være vanskelig å huske nøyaktig alle gjenstander som er forsvunnet i brann. Men slik saken er opplyst nå, så har vi etter flere måneder kommet frem til at denne erstatning nå er endelig da vi ikke har fått noe tilbakemelding på at det skulle være noe utelatt fra dere. Vi har også tatt hensyn til at en del av gjenstander er blitt erstattet med skjønnsmessige

summer da vi ikke har fått innsendt kjøpsdokumentasjon som viser verdi på tingene og/eller om de har en nedsatt anvendelighet/forringelse som da medfører fradrag i erstatningen.

Til informasjon så er selskapet villig til å vurdere erstatningssummen på nytt ved mottak av samtykker for innhenting av kontoutskrifter som da er nødvendige i denne saken. (...)

Den vedlagte takstoppgaven listet opp hver enkelt gjenstand som gikk tapt i brannen, pris per gjenstand og hvilken rabatt foretaket hadde trukket per gjenstand. Rabattprosentene varierte mellom 5, 9, 10 og 20 %. I kolonnen for «Fradrag» stod det 0 % på alle opplistende gjenstander. Takstoppgaven var totalt på 59 sider, med informasjon om omtrent 20 gjenstander per side, altså rundt 1 200 gjenstander totalt.

I oppgjørsbrevet som ble sendt til sikrede 7.1.25 opplyste foretaket om egenandel på kr 2 000, og at restbeløpet som skulle utbetales til sikrede etter de to forskuddene som allerede var utbetalt var på kr 578 000.

Sikrede, ved advokat, klaget på oppgjøret 13.6.25. Sikrede bestred at foretaket hadde anledning til å trekke aldersfradrag i oppgjøret, da det i vilkårenes pkt. 5.3.4 stod at det ikke i noe tilfelle skal gjøres verdireduksjoner dersom minst 75 % av husstandens totale verdier blir totalskadet i en og samme hendelse. Videre skrev sikrede følgende i klagen:

Tilbudet vedrørende min klients omfattende CD-samling bygger på forutsetning om at selskapet har rabattavtaler som min klient kan benytte seg av til gjenkjøp av de aktuelle CDer mv. Min klient har ikke lyktes med å få bekreftet noen slik avtale hos Platekompaniet eller CDON, og vet dermed ikke hvor hun skal henvende seg for å oppnå disse rabatterte prisene. Jeg imøteser således angivelse av hvilken konkret samarbeidsavtale min klient kan benytte for gjenanskaffelse til rabatterte priser, alternativt at CD-samlingen verdsettes på nytt.

Oppgjøret på disse gjenstandene er også ilagt et aldersfradrag på 10 prosent, som ikke synes å være i samsvar med vilkårene punkter 5.3 og 5.3.4. Jeg kan heller ikke se at dette fradraget er i tråd med vilkårenes punkt 5.3.3 hvoretter 'gjenstander med samleinteresse (...) erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt'

Denne type samlinger skal altså i alle tilfelle erstattes til omsetningsverdi uten standardiserte aldersfradrag.

Sikrede ba også foretaket om å inkludere flere navngitte og prissatte gjenstander i oppgjøret og tok forbehold om å kunne legge frem ytterligere merknader og dokumentasjon.

Foretaket svarte 23.6.25 at det hadde hatt utfordringer med å få svar fra sikrede over tid, og at siste tilbakemelding fra sikrede var fra oktober 2024, da sikrede skrev at de ville levere ferdige lister over tapt innbo den påfølgende uken. Videre skrev foretaket følgende:

Angående aldersfradrag, så kan jeg bekrefte at Fremtind ikke har trukket noe (se rubrikk fradrag i takstlisten) Når det gjelder rubrikk rabatt – så er dette noe helt annet. I våre vilkår så fremkommer det at vi utbetaler ikke mer enn hva selskapet hadde måttet betale for gjenanskaffelse. Det betyr i praksis – noe jeg også har forklart for skadelidt under våre møter - at selskapet kan erstatte skaden som et kontantoppgjør med fratrekk av den rabatt vi har med våre landsdekkende avtalepartnere – eller at skadelidt får tilgang til våre leverandører via en link som sendes på epost og kan handle alt tilbake via internett og gavekort. Etter samtale med skadelidt så har de ønsket kontantoppgjør da de selv ønsket å stå fritt til å handle selv i sine egne butikker samt oppnå de rabatter som da er på markedet selv, som også kan være høyere rabatter enn det vi har trukket – som da kan bli mer lønnsomt for dem. Dette er også en oppgjørsform som de fleste med totalskader velger. Når vi da erstatter som kontantoppgjør – så er dette grunnen til at disse rabattene kommer til fratrekk.

Disse rabattavtaler kan ikke skadelidt bruke å henvende seg direkte til Platekompaniet eller CDON – da det er våre leverandøravtaler.

(Når det gjelder dine eksempler på vaskemaskin og tørketrommel og fryseboks, så er det gjenkjøpsrabatter som nevnt ovenfor som er trukket og ikke aldersfradrag)

Det er helt riktig som du skriver at vi skal ta hensyn til gjenanskaffelsesverdi på ting som er kjøpt – men av ting som er kjøpt som brukt – arv – gave eller mottatt fra andre så beregnes omsetningsverdi på

gjenstandene. Dette fremkommer også i våre vilkår under pkt. 5.3 – Dette gjelder også innbo som har nedsatt anvendelighet eller som ikke er i bruk. Vi har derfor måtte bruke noen skjønnsmessige summer for å komme til en erstatning.

Det foreligger ikke noe dokumentasjon fra skadelidt i saken og vi har på nevnte grunnlag kommet frem til en erstatningssum på kr 1 500 000,- Her har vi også tatt høyde for at en del ting kan være utelatt osv – og lagt til en ekstra sum med kr. 22 000,- i forhold til takstoppgaven.

Når det gjelder utelatte ting, så har jeg gjentatte ganger bedt om en tilbakemelding fra skadelidt om at de må sende inn komplette lister til meg – og det har vært flere lister som har vært utydelige som jeg har brukt en del tid å kunne få på plass. De har hele tiden kommet med tilleggslister og forandringer og Fremtind har etter beste evne forsøkt å tilpasse dette uten diskusjon. Det er derfor underlig at de nå etter 6 mnd. tar kontakt igjen med tillegg som mangler.

Dersom Fremtind skal kunne sjekke om disse ting du nevner som er utelatt og får vurdert dette, så ber jeg om å få oppgitt hvilke rom disse eiendeler lå i. Vi trenger da å få opplyst hvilke faner i Excel ark disse ting står på slik at jeg får redigert hvis noe er feil hos oss. (Skriv detaljer hvilket rom pr. gjenstand slik at jeg får søke på dette)

Det bemerkes også at vi i vårt erstatningsoppgjør på epost 3/1-25 har mangel på dokumentasjon for en del ting og der vi da har etterspurt dette jfr. Fal § 8-1 dersom skadelidt er uenig i vår erstatning. Etter dette har vi ikke hørt noe fra dem.

Saken ble klaget inn for Finansklagenemnda 17.10.25.

Sikrede krever ytterligere erstatning og krever at foretaket utbetaler korrekt beløp i henhold til vilkårene. Sikrede anfører at deres innboforsikring gir et utvidet vern sammenliknet med standardpoliser. Vilkares pkt. 5.3.1 gir hvite- og brunevarer fem fradragfrie år og åpner først deretter for et fradrag på 10 % per påbegynt år, begrenset til 80 %. Fradrag på ett til tre år gamle apparater savner derfor hjemmel. Pkt. 5.3.4 bestemmer dessuten at når minst 75 % av husstandens innbo er totalskadet i én hendelse, skal det ikke gjøres aldersavskrivning i det hele tatt. Denne bestemmelsen kommer klart til anvendelse her, og samtlige prosentfradrag skulle derfor vært utelatt.

Samlinger skal etter pkt. 5.3.3 erstattes til reell brukt omsetningsverdi uten standardiserte prosenttrekk. Sikrede mener derfor at foretakets reduksjon på 10 % for CD-, DVD- og VHS-samlingene er dermed i direkte strid med avtalen, og foretaket har ikke dokumentert de lave stykkprisene på kr 80–100.

Når erstatningen reduseres uten saklig grunnlag, har sikrede krav på forsinkelsesrente to måneder etter skadedato, jf. forsikringsavtaleloven § 8-4. Polisen gir dessuten rettshjelpsdekning med inntil kr 100 000 som dekker nødvendige advokatkostnader ved tvisten, og sikrede krever at sikredes utgifter til advokat dekkes.

Sikrede viser til innsendt dokumentasjon på reelle priser på vinyl og CD, samt oversikt over CD-er og vinyler. Sikrede anfører at de hadde 985 CD-er og ca. 500 vinyler. Sikrede har tatt med et utvalg for å vise det reelle nivået på prisene, for eksempel vinyl som ligger på en minimumspris på kr 330 på Platekompaniet.

Forsikringsforetaket avviser ytterligere ansvar. Foretaket anfører at sikrede selv ønsket kontantoppgjør, og at dette fremgår av skaderapporten. Det er ikke trukket aldersfradrag i oppgjøret, men prosenten hos de leverandøravtalene som foretaket har. Foretaket viser til at det har avtaler som gir rabatter på 5 %, 9 %, 10 % og 20 % hos ulike navngitte butikker. Foretaket anfører at dette er i tråd med at «Erstatningen kan ikke overstige det selskapet må betale for reparasjon eller gjenanskaffelse», jf. vilkårene pkt. 5.1.

Foretaket viser til at det har vurdert erstatningsutmålingen etter vilkårspkt. 5.3, som angir at erstatningen fastsettes etter omsetningsverdi som brukt. Det samme gjelder for vilkårspkt. 5.3.3. Når det gjelder CD-er, DVD-er og VHS-kassetter har foretaket brukt alminnelig omsetningsverdi med fratrekk for rabatter.

Når det gjelder ny vurdering av oppgjøret, bemerker foretaket at skadeinspektøren ba sikrede om ytterligere informasjon om hvilke rom de etterlyste gjenstandene hadde ligget i, slik at foretaket kunne oppdatere sine oversikter, men at foretaket ikke mottok noe mer fra sikrede. Foretaket viser ellers til at de har lagt til en ekstra sum med kr 22 000 i forhold til takstoppgaven, og med dette tatt høyde for at noe kan være utelatt. Dersom sikrede mener å ha krav på ytterligere, må sikrede dokumentere sitt krav.

Sikrede har dokumentert nypris hos forhandler. Det er omsetningsverdi som brukt som skal legges til grunn, og dokumentasjonen endrer ikke beregningen av erstatning i saken. Satsene foretaket har lagt til grunn skal reflektere omsetningsverdien på bruktmarkedet, som etter foretakets undersøkelser ligger på kr 50 for VHS, kr 80 for CD og kr 100 for DVD. Foretaket mener at det ikke er fremlagt dokumentasjon som tilsier en høyere omsetningsverdi som brukt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er som sikrede har krav på ytterligere erstatning.

Sikredes forsikring pkt. 5.1 angir at «(e)rstatningen kan ikke overstige det selskapet må betale for reparasjon eller gjenanskaffelse», og pkt. 5.2 angir at «(g)jenanskaffelseprisen kan ikke settes høyere enn det selskapet må betale for gjenstanden».

Sikrede bestrider at foretaket kan trekke aldersfradrag etter vilkårene pkt. 5.3.4.

Slik saken er opplyst har sikrede valgt kontantoppgjør. Nemnda forstår det videre slik at det er enighet mellom partene om at det ikke skal trekkes aldersfradrag etter pkt. 5.3.4. Foretaket har også forklart at det ikke er trukket aldersfradrag i oppgjøret, men at oppgjøret er basert på rabatterte priser som foretaket får hos ulike butikker og forhandlere. Foretaket har fremlagt en liste over butikker og hvilke rabatter foretaket får hos den enkelte butikk.

Etter vilkårene er erstatningsbeløpet som sikrede får utbetalt begrenset til prisene som foretaket måtte ha betalt for gjenanskaffelse, jf. pkt. 5.1 og 5.2. Rabattene i den fremlagte listen ser ut til å stemme med rabattene som er trukket fra i takstoppgaven. Takstoppgaven angir heller ikke noen fradrag i kolonnen for «fradrag», kun i kolonnen for «rabatt». Dette tilsier at det kun er trukket fra rabatter på erstatningsbeløpene, og ikke aldersfradrag.

Rabatterte priser ble godkjent i FinKN 2023-107:

Andre setning fastslår at gjenanskaffelsesprisen ikke kan 'settes høyere enn det selskapet må betale for gjenstanden'. Hvis selskapet får rabatt, er derfor selskapets ansvar begrenset til den rabatterte prisen.

Selskapet har forklart at det har avtaler om rabatter med en rekke forhandlere og leverandører. Avtalene innebærer at selskapet får tilbud om gavekort til en rabattert pris. Gavekortet har dermed en høyere verdi enn det selskapet betaler for kjøp av gavekortene. Selskapet plikter i et slikt tilfelle ikke å dekke mer enn den rabatterte summen ved kontantutbetaling. Ordningen med rabatterte priser medfører generelt at premien reduseres, og det er ingen regler i fal. som stenger for et slikt vilkår, jf. også FinKN 2011-443. En forutsetning er likevel at de rabatterte varene i det vesentlige tilsvarer de gjenstander som er gått tapt. Sikrede har ikke bestridt dette og har brent opp de skadede gjenstandene. Det må derfor legges til grunn at slik gjenanskaffelse er mulig.

Nemnda presiserer imidlertid at rabatterte priser kun kan legges til grunn i erstatningsoppgjøret såfremt sikrede får samme rabatt i de aktuelle butikkene, og at de varene som kan kjøpes der, er tilsvarende de gjenstander som er gått tapt.

Sikrede anfører at foretakets reduksjon på 10 % for CD-, DVD- og VHS-samlingene er direkte i strid med vilkårene pkt. 5.3.3, og at foretaket ikke har dokumentert de lave stykkprisene på kr 80–100.

Ifølge pkt. 5.3.3 erstattes samlegjenstander med sin «omsetningsverdi som brukt». Det er altså salgsverdien for tilsvarende brukte gjenstander, og ikke ny verdien, som erstattes. Sikrede har lagt frem oversikt over handlekurv og totalpris hos platekompaniet, men dette gjelder nypris hos forhandler og gir ikke dokumentasjon på hva som utgjør omsetningsverdien på bruktmarkedet. Nemnda har ikke grunnlag for å overprøve de satsene foretaket har lagt til grunn. Sikrede har etter alminnelige bevisregler bevisbyrden for omfanget av sitt erstatningskrav. Dersom sikrede er uenig i prisene foretaket har lagt til grunn, må sikrede dokumentere at omsetningsverdien for brukte gjenstander er høyere. Slik saken er opplyst, har ikke sikrede lagt frem slik dokumentasjon.

Sikrede krever at foretaket utbetaler korrekt erstatningsbeløp. Sikrede har ikke lagt frem dokumentasjon på eventuelle andre gjenstander som gikk tapt, eller dokumentert at prisene som foretaket har lagt til grunn (før rabatt) er feil.

Sikrede krever forsinkelsesrenter etter fal. § 8-4. Etter fal. § 8-4 første ledd har sikrede krav på renter av erstatningen når det er gått to måneder etter at forsikringstilfellet ble meldt til foretaket. Det er uklart for nemnda om sikrede har fremsatt krav om forsinkelsesrenter overfor foretaket. Ettersom foretaket må ta stilling til kravet før vi eventuelt behandler spørsmålet, må sikrede derfor rette kravet om renter til foretaket.

Sikrede har anført at forsikringen gir rettshjelpsdekning med inntil kr 100 000 som dekker nødvendige advokatkostnader ved tvisten, og sikrede krever at sikredes utgifter til advokat dekkes. Krav under rettshjelpforsikringen er etter det opplyste ikke fremmet for foretaket. Nemnda kan da ikke ta stilling til det.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).